

Quot sunt peccata, tot sunt aversiones à Deo, & conversiones ad creaturas: ergo saltem, quando quis potest, debet elicere tot contritiones, seu conversiones ad Deum: maximè, quando quis vult confiteri. Confir. Catechismus Tridentini de sacram. penit. titulo. Singula peccata &c. ait: Maximè autem hortandi, & monendi sunt fideles, ut ad singula mortalia crimina proprium contritionis dolorem adhibere studeant: ergo. Resp. neg. conf. alius, qui per plures annos continuasset inimiziam Dei, deberet per plures annos continuare etiam contritionem: & qui sæpius sacrilegè confessus esset, deberet sæpius rite confiteri.

Ad confir. neg. conf. Catechismus Tridentini loc. cit. hortatur quidem fideles, ut de singulis peccatis gravibus peculiarem contritionem eliciat: sed non dicit, id esse necessarium ad veram penitentiam: imò inferius dicit de Deo: Peccatorem paternam charitate complectitur, simul atque ille se collegerit, & universè peccata sua detestatus (qua dein alio tempore, si facultas erit, singula in memoriam reducere, ac detestari in animo habeat) ad Dominum se converterit: quibus verbis docet, sufficere dolorem universalem: esse tamen singula in memoriam revocanda (quando scilicet obeunda est confessio) & tunc ita in memoriam revocata esse uno actu universali, ad singula se extendente, detestanda: nec plus velle Catechismus censendus est ob rationes omnino graves, à nobis n. 269. allatas.

289. Ob. 11. Ezechias Isaiâ 38. v. 15. dicit Deo: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anima mea. & David psal. 76. v. 6. & 7. ait: Cogitavi dies antiquos, & annos æternos in mente habui, & meditatus sum nocte cum corde meo, & exercitabar, & scopebam spiritum meum: seu, ut Augustinus legit: scrutabar spiritum meum: ergo Scriptura petit distinctam peccatorum recogitationem ad penitentiam perfectam, seu contritionem. Confirm. Lev. 4. describuntur varia sacrificia pro peccatis instituta: atqui, ut ista adhiberentur, necessaria erat distincta peccatorum admissionum recogitatio: ergo hæc distincta recogitatio requiritur ad penitentiam, etiam extra sacramentalem.

Resp. neg. conf. Scriptura illis locis indicat, quid Sancti illi fecerint, non ad quid obligati fuerint: sic psal. 101. v. 10. dicit David: Cinerem tanquam pavem manducabam, & potum meum cum fletu miscebam: an ad hoc etiam obligantur penitentes? Ad confir. neg. conf. Quod attinet ad illa sacrificia, eorum institutio, seu obligatio, se aliquo modo habebat, ut lex confessionis in novo testamento: & contritio erat votum offerendi illa sacrificia; unde in eo casu non erat necessaria recogitatio peccatorum, præcisè ratione contritionis, sed ratione sacrificii offerendi.

290. Ob. 12. S. Chrysostomus ho-

mil. 9. in epist. ad Hebræos, in morali circa medium, ait: Sin autem dicit: Sum peccator: ea autem per species non cogitat, ne supputat, & non dicit: Hoc, & illud peccatum admisi: nunquam cessabit: ergo requiritur distincta peccatorum recogitatio. Confirm. 1. Penitens debet esse iudex, & medicus suus: talis esse non potest, si non distinctè recogitet, vel consideret sua peccata: ergo. Confir. 2. Penitens, nisi distinctè recogitet peccata sua, non potest magis dolere de peccatis gravioribus, quam de minus gravibus: sed hoc debet necessariò fieri ex n. 239. ergo. Resp. neg. conf. S. Chrysostomus eâ homilia docet, non posse secundò baptismo peccata, post primum baptismum commissa, abluì, sed agendam esse de ijs penitentiam; loquitur autem de confessione, quæ scilicet ordinariè fieri debet: quod patet legenti eam homiliam, & quidem statim ex verbis textui objecto immediatè subjunctis: Semper quidem confitens, curam autem nullam generis correctionis: adeoque non docet, recogitationem illam necessariam esse ad habendam præcisè contritionem, sed tantum necessariam esse ad confessionem, vel etiam meliorem emendationem. Adde, quòd ibi multa dicit, penitenti convenire, quæ necessaria absolute non sunt, ut de dandis elemosinis, de lachrymis, per diem, ac noctem.

291. Ad 1. confir. neg. ant. Id officium spectat ad confessarium: & si aliquando penitens ratione propositi, quo dicitur satisfacere obligationibus suis, e. g. restituere res alienas, debet esse quasi iudex, seipsum urgens ad executionem &c. id non requiritur ratione contritionis præcisè; nam, si etiam restituere non posset, vel invincibiliter obligationem nesciret, tamen veram contritionem elicere posset: quin imò in hoc casu, in ordine ad contritionem, non tam opus est recogitatione, seu examine peccatorum, quam proposito satisfaciendi obligationibus, ortis ex peccato, quod ipsi aliunde jam incidit. Ad 2. confir. dist. ant. Penitens, nisi distinctè recogitet peccata, nequit magis dolere de gravioribus explicitè, conc. ant. implicitè, neg. ant. & conseq. sufficit autem implicitè ita dolere, ut dictum n. 239. & 240.

QUESTIO IV.

De Proposito.

ARTICULUS I.

Quale requiratur Propositum in Penitente.

292. **Q**uestio hæc, ut ex dictis patebit, non tantum spectat ad virtutem penitentiam, sed vel maximè etiam ad sacramentum; quia tamen jam egimus de attritione, quæ tam ad virtutem, quam ad sacramen-

tum penitentiam pertinet, addamus etiam propositum, quod etiam tam ad virtutem, quam ad sacramentum penitentiam spectat, & magnam habet cum contritione, & attritione connexionem. De hoc proposito facit mentionem Tridentinum sess. 14. c. 4. ubi ait, debere contritionem esse cum proposito non peccandi de cætero: attritionem verò cum sacramento sufficere, si voluntatem peccandi excludat. Eandem doctrinam jam prius proposuerat Concilium Florentinum in decreto Eugenij pro Armenis s. Quartum sacramentum, dicens: Cordis contritio, ad quam pertinet, ut doleat de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero. Queritur jam, quale debeat esse hoc propositum, tum, quando elicitur contritio extra sacramentum justificativa, tum, quando elicitur attritio in ordine ad sacramentum.

293. Dico 1. Ad penitentiam extra sacramentum justificativam, si ve attritionem perfectam, requiritur propositum efficax, & universale de cætero non graviter peccandi. ita omnes. Prob. Contritio perfecta debet esse actus ex motivo amoris Dei super omnia, & volens implere leges amicitiam inter Deum, & hominem (de qua n. 236. dictum) atqui est per se clarum, quòd actus amoris Dei super omnia fit, vel formaliter, vel saltem æquivalenter, propositum non offendit, id Deum graviter, seu ipsum non proponendi aliis magis amatis: si ve sit propositum, non amandi alia magis, quam Deum: item, quòd actus volens, implere leges amicitiam, sit propositum non faciendi aliquid dissolvens amicitiam, quale est omne peccatum grave: ergo. Confirm. Nequit dari vera conversio peccatoris ad Deum, nisi si firmiter statuatur, ac sibi proponatur, Deum non amplius graviter offendere, nec ejus amicitiam dissolvere: sed contritio perfecta est vera conversio ad Deum, & quidem statim justificans: ergo nequit dari sine eo, quòd quis sibi proponatur, Deum non amplius graviter offendere.

294. Dico 2. Etiam ad penitentiam intra sacramentum requiritur propositum efficax, & universale, de cætero non peccandi graviter. ita S. Thomas 3. p. q. 87. a. 1. ad 1. Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 4. sec. 3. n. 5. Navarrez in manual. c. 1. n. 9. Coninck de sacram. tom. 2. disp. 2. n. 130. Layman l. 5. tr. 6. c. 4. n. 20. Palao tr. 23. punct. 2. n. 16. Lugo de penit. disp. 14. sec. 5. n. 51. & 52. Gormaz de penit. n. 150. & seq. Tamburinus method. exp. confessio. l. 1. c. 3. n. 14. & 15. Pallavicinus l. 7. de penit. c. 28. n. 283. Haunoldus l. 4. tr. 4. n. 997. La Croix l. 6. p. 2. n. 898. & communis, contra Dicastrum de penit. disp. 2. n. 70. & seq. ac paucos alios. Prob. conclusio. Tridentinum, & Florentinum, ad hoc, ut penitentia intra sacramentum sit vera, exigunt, ut sit conjuncta cum proposito non peccandi de cætero: quæ verba saltem debent intelligi de proposito non peccandi graviter:

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. II.

cumque hæc propositio sit in materia dogmatica, est universaliter accipienda, præsertim, cum nulla ratio sit eam restringendi: ergo propositum de cætero graviter non peccandi, universaliter sumptum, & excludens omnè grave peccatum, requiritur.

Confir. Ut paulò antè dictum est, nequit intelligi vera conversio peccatoris ad Deum, quin is firmiter sibi proponatur, Deum non amplius graviter offendere, nec amicitiam ejus abrumpere: ergo. Monet tamen rectè Suarez loc. cit. aliud esse, proponere in futurum non peccare: aliud judicare, se perseveraturum constantem in hoc suo proposito: prius est actus voluntatis, pendens tantum ex præsentis dispositione animi, nolentis peccare, & ideo solum est necessarium: posterius verò est actus intellectus, pendens ex futuro eventu, & hinc non est necessarium: imò addit Eximius, consulendum esse infirmioribus, ut de eo judicio formando non cogitent.

295. Dico 3. Ad sacramentum penitentiam requiritur etiam propositum efficax, vitandi omnes occasiones proximas graviter peccandi, si possint vitari. ita omnes, & probatur. Occasiones istas non vitare, si possunt vitari, est grave peccatum: ergo, sicut debet adesse propositum vitandi peccata alia, ita etiam propositum vitandi istas occasiones. ant. prob. ex illo Ecclesiastici 3. v. 27. Qui amat periculum, in illo peribit: & moraliter censetur quasi idem esse, committere peccatum, & voluntariè se conjicere in periculum illud committendi. Secundo. Sicut non censetur velle vitare mortem, qui sponte se conjicit in periculum proximum mortis: ita non censetur velle vitare peccatum, qui voluntariè se conjicit in proximum ejus periculum.

296. Confir. ex propositionibus damnatis, ex quibus 41. ab Alexandro VII. damnata sic habet: Non est obligandus concubinarium ad ejiciendam concubinam, si hæc nimis utilis esset ad oblectamentum concubinarium, vulgò regalo: dum desiciente illo, nimis agrè ageret vitam, & alia epula & audio magno concubinarium afficerent, & alia famula nimis difficile inveniretur. & 61. ab Innocentio XI. damnata sic habet: Potest aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest, & non vult omittere: quin imò directè, & ex proposito quarit, aut ei se ingerit. & 62. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis, aut honesta, non fugiendi occurrit. item 63. Licetum est, quæverè directè occasionem proximam peccandi pro bono spirituali, vel temporali nostro, vel proximi. Huc etiam potest ferri propositio 60. ab eodem Innocentio damnata; quia ratio ejus damnandæ videtur esse obligatio vitandi occasiones proximas peccandi: propositio autem sic sonat: Penitenti habenti consuetudinem peccandi, contra legem Dei, naturæ, aut Ecclesiæ, est emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, dum-

modo ore proferat, se dolere, & proponere emendationem.

297. Dico. 4. Probabilius tamen propositum hoc non debet esse explicitum, aut formale: sed sufficit implicitum, vel etiam virtuale. ita ex antiquioribus, teste Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 4. sec. 3. n. 2. Major, Almainus, Vega, Medina, Petrus Soto, Navarrus, Adrianus. Accedunt Lugo de penit. disp. 14. sec. 5. n. 52. Cardenas in crisi disp. 2. in 1. propof. ab Innoc. XI. damnat. n. 80. Layman l. 5. tr. 6. c. 4. n. 6. Arriaga tom. 8. de pen. disp. 38. n. 3. Gormaz de penit. n. 223. Dicastillo tr. 8. de penit. disp. 6. n. 212. Coninck tom. 2. de sacram. disp. 2. n. 58. Gobat tr. 6. seu alphabeto consentium. n. 205. Gervallus tom. 6. tr. 5. de penit. n. 53. La Croix l. 6. p. 2. n. 894. item Bonacina, Hurtadus, Rhodes, Plateus, Sporer, & alii. Suarez autem licet scilicet n. 3. doceat, per se requiri formale propositum, & ita docendum esse populum, tamen n. 6. docet, per accidens saltem posse sufficere propositum virtuale.

298. Prob. conclusio. Tridentinum sæpius jam citatum, sess. 14. c. 4. ait, attritionem disponere ad gratiam, si voluntatem peccandi excludat: sed hoc facit etiam dolor efficax, & impossibilis cum omni peccato, si eliciatur ab eo, qui hic, & nunc, non cogitat de vita futura, adeoque nihil formaliter sibi proponit: ergo virtuale propositum, in tali dolore inclusum, disponit ad gratiam. Addit Gormaz de penit. n. 468. dolorem talem efficacem, quamvis non sit propositum formale philosophicè tale, esse tamen propositum formale Theologicè tale: quia, ut ait, Tridentinum per propositum intelligit tantum talem actum, qui excludit voluntatem peccandi: sed hanc voluntatem excludit etiam propositum virtuale: ergo hoc sufficit.

Majorem colligit Gormaz ex ipso Tridentino; cum enim Tridentinum cap. cit. superius dixisset, quod contritio sit animi dolor, ac desectio de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cetero: inferius agens de contritione imperfecta, loco illorum verborum substituit ista: Si voluntatem peccandi excludat: ergo per hanc posteriora explicatur priora: & in hunc sensum putat Gormaz, loc. cit. etiam exponendos esse auctores antiquos, maxime Dominicum Soto, qui, cum prius dixisset, nostram sententiam esse perniciosum errorem, postea videtur se explicare, dum ait, talem errorem fore, si non adstruatur necessarius dolor universalis.

299. Verum quid sit de Soto, & fortè etiam de aliis antiquis, certè Suarez, & alii magis adhuc recentiores, qui questionem hanc in terminis tractant, non facile ita possunt exponi. Cardenas tamen in crisi in propof. ab Innoc. XI. damn. dissert. 2. n. 80. ait: Est enim supra omnem probabilitatem omnino certum, quod hoc propositum virtuale sufficiat: & quidem id vult sufficere etiam intra sacramentum. Gormaz quoque de

penit. n. 224. & 228. ait, tale propositum virtuale esse certè sufficiens ad sacramentum penitentiae constituendum: ex quo sequeretur, hanc nostram sententiam, etiam licet in praxi, & in usu sacramenti penitentiae, adhiberi posse.

Attamen, si sermo sit de proposito tantum virtualiter tali, in ordine ad sacramentum penitentiae recipiendum, movet me in contrarium auctoritas magna adversa sententiae; nam teste Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 4. sec. 3. n. 1. omnes antiqui requirunt propositum: quod autem tantum requirant propositum virtuale, non ita clarè potest probari: & licet plures hanc questionem sub his terminis non tractent, attamen etiam aliqui eam suis in terminis tractant, & tamen propositum requirunt, ut videre est apud eundem Eximium loco modo citato: suntque Cajetanus, Sorus, Canus, Ruardus, Gerson, Bellarminus, qui ultimus sanè tom. 3. controu. 4. de penit. l. 2. c. 6. ex professo id probat: idemque etiam probat ipse Suarez modo citata sess. n. 3. quos sequuntur etiam alii.

Movet me etiam communissima praxis catechistarum, qui parvulos semper solent distinctè docere, eliciendum esse dolorem, ac etiam firmum propositum. Sed & formulæ, a penitentibus dici consuetæ formale propositum sonant. Tandem non video, rationes adversariorum ita clarè solvi, ut non verè probabiles maneat: quamvis minus probabiles, quam sint nostræ: adeoque morale certitudinem, quæ requiritur, ut sententia, versans circa valorem sacramenti, licet in praxi deducatur, in nostra sententia non invenio, nec eam in praxi (cum circa valorem sacramenti in hoc casu versetur) licitam esse existimo: id quod etiam sentit La Croix l. 6. p. 2. n. 894. Adde tamen, quod observat Layman l. 5. tr. 6. c. 4. n. 6. Suarez, Bellarminus, & alii, vix fieri posse, ut efficaciter dolens de peccatis, non formaliter, & expressè, sibi proponat imposterum emendationem, nisi fortè de futura vita non cogitet, quod rarissimum est.

300. Dico 5. In confessione, in qua quis tantum venialia peccata exponit, requiritur etiam propositum ea vitandi, quamvis non adeo universale, ut in confessione mortalium. ita communiter omnes. Prob. 1. p. Concilium Tridentinum non facit discrimen inter sacramentum penitentiae, sive fiat confessio venialium, sive mortalium, nisi in hoc, quod ista sint materia necessaria confessionis, non autem illa: ergo etiam in confessione venialium requiritur dolor, ac propositum ea vitandi. Certè ex hac ratione omnes inferunt, debere pro venialibus quoque imponi aliquam satisfactionem: ergo etiam bene inferunt requiri reliqua. Confirm. Ad sacramentum penitentiae, etiam quando exponuntur venialia, non sufficit historica tantum narratio peccatorum, sed debet esse dolorosa, & emendativa: ergo debet etiam adesse ali-

qua

qua retractatio eorum, seu dolor, ac propositum. Unde, qui sine dolore, ac proposito, absolutionem reciperet, eam irritam redderet, & si scilicet id faceret, graviter peccaret: sicut, si sacerdos super acetum verba consecrationis proferret, aut homini sano extremam unctionem conferret.

291. Probatur 2. p. conclusionis. Ad confessionem peccatorum venialium non debet asserri propositum vitandi omnia venialia, sicut ad confessionem peccatorum mortalium debet asserri propositum vitandi omnia mortalia: ergo illud propositum non debet esse ita universale. conl. patet. ant. prob. potest unum veniale remitti sine altero: ergo ad remissionem unius non exigitur penitentia de aliis: ergo, ut remittantur ea, quæ in confessione fuerunt expolita, non requiritur propositum vitandi alia alterius speciei, vel profus omnia. Confirm. Efficacissimum hoc sacramentum, si exigere propositum vitandi levissima quæque venialia: nec est nihil fundamentum, ex quo hæc obligatio adstruatur: ergo non debet adstrui. Accedit, quod non ita facile explicetur, quomodo homo sibi possit proponere, quod velit omnia proflua peccata venialia vitare; eoque id cum ordinaria gratia impossibile sit.

302. De quo dubio, ut aliquid amplius dicam, prænoto 1. Tridentinum sess. 6. can. 23. sic definire: Siquis homine n. semel justificatum dixerit, amplius peccare non posse, neque gratiam amittere: atque ideo eum, qui labitur, & peccat, nunquam verè fuisse justificatum: aut contra posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Ecclesia; anathema sit. Prænoto 2. distinguendum esse, ut rectè ait Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 4. sec. 3. n. 5. inter peccata venialia ex plena deliberatione commissa, & inter venialia subrepticia, seu ex subreptione, & imperfecta deliberatione admittenda: priora, ut ait ibidem Eximius, possunt vitari cum gratia, quæ secundum legem ordinariam datur, dignè petentibus, & ita ad illam preparantibus: quoad posteriora verò, ait idem, non posse eorum collectionem totalem longo tempore vitari sine speciali privilegio. Ex quo ulterius inferunt, quod circa priora, totumque collectionem, concipi possit propositum absolutum, & efficax, ea imposterum vitandi: at non pariter circa posteriora, saltem ab eo, qui novit modo citatum canonem Tridentini.

303. Dicit tamen Suarez loc. cit. circa hæc subrepticia peccata: Potest tamen homo proponere, omnem diligentiam adhibere ad illa vitanda, vel minuenda, quantum humana modo poterit: & hoc semper satis est. Hanc tamen responsionem Eximius impugnat Arriaga tom. 8. de penit. disp. 38. n. 18. & Lugo de penit. disp. 14. n. 130. ex eo, quod hoc ipsum etiam moraliter impossibile sit, scilicet facere omnia, quæ physicè possum, ad ea peccata vitanda: facere au-

tem tantum, quæ moraliter possum, non sic absolute sufficiens; cum possit dari saltem tantum physica potentia, vel libertas, ad vitandum peccatum veniale.

Alii dicunt, posse sibi aliquem proponere evitacionem singulorum venialium, sed non omnium. At Lugo de penit. disp. 14. sec. 9. n. 129. ait, non posse in confessione fieri propositum vitandi singula, nisi simul fiat propositum vitandi omnia collectivè; nam debet quis proponere, se vitaturum hoc, & illud, & sic de aliis; alias tantum proponeret vitare singula disjunctivè, vel conditionatè, sive quod velit vitare istud, si non vitaverit alia: quod propositum non est revera propositum absolute vitandi omnia.

Arriaga tom. 8. de penit. disp. 38. n. 22. dicit, posse aliquem saltem sibi proponere, quod velit vitare omnia ea peccata venialia, quæ hic, & nunc, confessus est, & tale propositum sufficere. At, si quis se accusasset de plurimis distractionibus semideliberatis, non videtur, eas posse cum gratia ordinaria vitare, adeoque saltem in hoc casu, qui apud homines perfectionis studiosos frequans est, reddi tota difficultas.

Idem Arriaga tom. 8. de penit. disp. 38. n. 21. & Cardinalis de Lugo de penit. disp. 14. sec. 9. n. 137. dicunt, posse hominem tamen sibi proponere vitare omnia venialia; quamvis enim quis sciat, propositum suum non fore pro semper in futurum efficacem, tamen hic, & nunc, potest ejus propositum esse impossibile cum omni peccato: sicut aliquando etiam, qui proponit vitare omnia venialia, previdet, vel judicat, se iterum lapsum ex fragilitate in aliquod mortale, ut diximus n. 292. quin tamen hæc prævino impediat sufficientiam propositi.

304. Sed neque hæc ratione videtur omnino evitari difficultas; nam saltem pro eo instanti, quo actum contritionis elicit homo, debet esse paratus ad faciendam omnia, quæ physicè poterit, ad vitanda omnia venialia: quod, quamvis omittatur esse possibile, tamen valde difficile videtur, quod homo rite penetrans, quid sit facere omnia, quæ physicè facere potest, ad vitanda quævis venialia, id sibi serio proponat: certè requiritur actus valde perfectus. Fortè tamen potest dici, hominem posse sibi proponere, quod velit omnia facere, quin explicitè cogitet de difficultatibus, sed tantum in confuso sibi omnia proponat: sicut etiam, qui proponit vitare omnia mortalia, non debet explicitè sibi proponere difficultates, quæ debent vincere.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

305. **O**B. 1. contra 2. conclusionem. S. Thomas 3. p. q. 90. n. 4. in corp. ait: Pertinet autem ad penitentiam, ut desectetur peccata

K 2

cata

cata præterita cum proposito immutandi vitam in melius: sed hoc fit, etiam per propositum vitandi tantum peccata commissa, sine proposito vitandi alia omnia, quamvis gravia: ergo non requiritur propositum universale. Confirm. 1. Sufficit propositum excludens voluntatem peccandi, quæ prius fuit in peccante: atqui ad hoc sufficit propositum etiam non universale, modo se extendat ad omnia peccata commissa: ergo. Confirm. 2. Fideles communiter non sunt solliciti, nisi de eliciendo dolore circa peccata commissa, & de proposito, eadem non amplius committendi: ergo praxis communis repugnat nostræ sententiæ.

Resp. neg. conf. Syllogismus, nec formaliter, nec reductivè est bonus, nisi saltem in majori propositione subintelligatur particula *tantum*: sed hanc S. Doctor non subintelligit; neque enim ibi explicat omnia, quæ ad penitentiam requiruntur, sed solum dicit, hoc etiam requiri. Deinde, mutare vitam in melius, ex communi acceptatione significat, mutare priorem vitam in aliam omnino honestam, hoc est, saltem non graviter peccaminosam: & sic intelligitur etiam, quando quis dicit, quod velit, se emendare.

306. Ad 1. confirm. neg. ma. nam debet excludi omnis voluntas peccandi graviter; alias non haberet actus penitentis, à Christo requisitus, qui involvit propositum universale, ut docetur ex Concilio, quod indefinitè, simpliciter, & absolute loquitur, ac ait: *Si voluntatem peccandi excludat*: ergo debet omnem voluntatem peccandi universalem excludere; nam propositiones Conciliorum indefinitæ, in materia dogmatica, æquivalent universalibus. Neque hæc voluntas debet tantum excludi negativè per hoc, quod non adit positiva voluntas peccandi novo peccato: sed debet excludi positivè per ipsum actum contritionis, vel attritionis, ut includentis propositum. Ad 2. confir. neg. ant. Certè fideles communissime dolent ex motivo generali, & sibi ipsis proponunt, cavere omnia gravia: imò debent tale propositum elicere, ad minimum necessitate præcepti; cum agatur hic de valore sacramenti, & nostra sententiæ sit tutior, adversa autem longissimè remota à morali certitudine.

307. Dices. Concilium non requirit dolorem, nisi de peccatis commissis: ergo neque requirit propositum vitandi peccata, nisi commissa; cur enim major universalitas in proposito requiratur; cum tamen peccata debeant excludi per ipsum dolorem? Resp. neg. conf. In primis dolor retractatus non potest esse, nisi de peccato commisso: Tridentinum autem tantum loquitur de dolore retractativo *sess. 14. c. 4.* ubi de contritione ait: *Animi dolor, ac desectatio est de peccato commisso*. At non ita restrictè loquitur idem Concilium de proposito, sed indefinitè, *cum proposito non peccandi de cætero.... si voluntatem pec-*

candi excludat. sess. 14. c. 4. neque propositum se tantum potest extendere ad peccata commissa, sed etiam ad omnia committenda. Quare hic ipse diversus modus loquendi Concilii de dolore, & proposito, atque etiam diversa habitudo doloris, ac propositi, sunt ratio disparitatis inter hæc duo. Quando autem Concilium *ibidem* ait, debere peccatum excludi per ipsam attritionem, supponit, hæc elici ex motivo universalis: quo casu, licet non sub ratione retractationis, tamen sub ratione odii, ac desectationis, se extendit ad omnia peccata gravia, & sub ea ratione omnia excludit.

308. Ob. 2. contra 4. conclusionem. Tridentinum, ac Florentinum, expresse faciunt mentionem propositi: sed verba Conciliorum de aliqua re debent proprie, hoc est, de re formaliter, & non tantum virtualiter tali, intelligi: ergo. Confir. Propositum virtuale jam continetur in dolore: ergo frustra Concilium addidisset propositum non peccandi, si tantum intelligi voluisset propositum virtuale. Resp. 1. Fors posset dici cum Gormaz *de penit. n. 408.* Concilia tantum loqui de formali proposito Theologicè tali. Resp. 2. dist. mi. nisi ex posterioribus, vel aliis textibus, colligi possit sensus priorum verborum. conc. mi. secus. neg. mi. & conf. explicat autem Concilium se inferius, ut dictum *n. 298.*

Ad confir. dist. ant. propositum virtuale continetur in omni dolore, neg. ant. in aliquo dolore. conc. ant. & neg. conf. Concilium, dum addit ea verba: *Si voluntatem peccandi excludat*: sicut supponit, quod aliquis dolor includat voluntatem, seu propositum excludendi peccata, ita etiam supponit, quod aliquis non includat tale propositum; unde Concilium tantum voluit docere, non quamlibet attritionem ad sacramentum sufficere, sed tantum illam, quæ ratione motivi universalis includit propositum non peccandi de cætero. Ex quo etiam patet, verba illa non fuisse frustra addita: quanquam etiam non sit insolitum Conciliis, eandem rem sæpius, & pluribus terminis explicare.

309. Ob. 3. *Ezechiel. 18. v. 21.* dicitur *Si autem impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea, & fecerit iudicium, & iustitiam, vitæ vivet, & non morietur*: ergo ad justificationem requiritur, non tantum dolor, sed & observatio præceptorum, seu saltem propositum formale ea observandi. Resp. neg. conseq. Possunt etiam vicissim à nobis adduci textus, in quibus nulla fit mentio propositi: sic David *2. Reg. 12. v. 13.* tantum dixit: *Peccavi Domino*: & statim translatus, seu deletus est peccatum eius; quare, sicut supra diximus *n. 192.* quod per similes textus non explicatur totum id, quod requiritur, ita hic dicendum, quod per quosdam textus non tantum indicetur id, quod est absolute necessarium, sed etiam, quod est utile, ac decens.

Imò

Imò aliquando, in quibusdam textibus, non agitur tantum de justificatione, sed de glorificatione; quia aliquando dicitur, penitentiam non esse utilem, si quis relabatur in peccatum: quod certè intelligi non potest de justificatione, sed debet exponi de consecutione gloria. Textus autem obiectus, si ad litteram accipi deberet, probaret, non tantum requiri propositum, sed etiam eius executionem, seu actuale observantiam mandatorum: quod est nimium. Quare, sicut adversarii eum explicant de observatione in voto, contento formaliter in formali proposito, ita nos eundem textum explicamus, de eadem observatione in voto, contento virtualiter in formali dolore.

310. Ob. 4. Si sufficit virtuale propositum, contentum in dolore, sufficit etiam virtualis dolor, contentus in formali proposito: sed, ut ipsi diximus *n. 234.* requiritur formalis dolor: ergo. Resp. neg. ma. Disparitas est clara: propositum per se nec virtualiter extenditur ad peccata præterita; sic sœnes sæpe proponunt, non amplius intemperanter bibere, ob metum morborum, aut mortis, quin eis displiceant comperationes, in juventute exercitæ. At verò dolor efficitur, seu, qui est virtuale propositum, se extendit ad peccata futura. Adde, quod Concilia non eodem modo influunt, sufficere dolorem virtualem, sicut Tridentinum insinuat, sufficere propositum virtuale, per illa verba: *Si voluntatem peccandi excludat*. Gormaz *de penit. n. 407. & seq.* distinguit inter propositum dolorosum, & non dolorosum: & ait, illud sufficere, non verò istud. Sed non capio, quomodo propositum possit esse dolorosum, quin sit formalis dolor, identificatus cum proposito. Interim iterum dico, quod dixi *n. 299.* non videri mihi hæc in sententiâ sufficientem certitudinem, ut in praxin liberè possit deduci.

311. Ob. 5. contra 5. conclusionem. Si ad sacramentum penitentis est necessarium propositum vitandi peccata venialia, plurimæ confessiones erunt invalidæ: hoc est valde durum: ergo. prob. ma. sæpe quis post elicium dolorem, & propositum, adhuc ante absolutionem, committit novum peccatum veniale: sed, qui committit novum peccatum veniale, retractat priorem dolorem, & propositum: ergo sæpe quis retractat dolorem, & propositum: ergo confessio juxta nos est invalida. prob. mi. qui rursus post elicium dolorem, & propositum, committit peccatum mortale ante absolutionem, retractat priorem dolorem de mortalibus: ergo etiam à pari, qui committit novum peccatum veniale, etiam retractat priorem dolorem de venialibus.

Respondet Lugo *de penit. disp. 14. n. 144.* ex communi praxi confessoriorum, & penitentium, quæ est optima legum interpretis, haberi argumentum à posteriori, quod in eo casu adhuc maneat sufficiens dispositio ad sacramentum; eoquod nec confessa-

rii hac de re penitentes moneant, nec isti solliciti sint de novo dolore eliciendo. Resp. in forma, neg. ma. ad prob. dist. min. qui committit novum peccatum veniale, retractat priorem dolorem, semper, & simpliciter, neg. min. aliquando quidem simpliciter, alias verò tantum secundum quid, conc. min. & sub eadem dist. conc. vel neg. 1. conseq. dein dist. etiam 2. conf. ergo confessio est invalida, si retractatur prior dolor simpliciter. conc. conf. si tantum retractatur secundum quid, neg. conf. ad prob. mi. iterum dist. ant. & conf. ut prius, nam etiam qui peccat mortaliter, non semper, strictè loquendo, retractat dolorem simpliciter, sed tantum secundum quid; quamvis tamen semper sacrilegè confiteatur.

312. Ut dictum *n. 239.* contritio (vel etiam attritio) desectatur virtualiter magis peccata graviora, quam minus gravia, adeoque est virtualiter multiplex: ergo, licet per novum peccatum veniale retractetur dolor, quatenus respicit peccata leviora ex semiplena deliberatione facta, non tamen retractatur simpliciter, seu etiam quoad peccata venialia graviora: sic etiam, si quis eodem dolore doleret de mortali, & veniali, per novum veniale ille dolor, vel propositum, non retractaretur ut respiciens mortale. Quod autem per novum commissum peccatum mortale, etiam levius, quam priora, reddatur sacramentum nullum, non est ratio, quod dolor, vel propositum, retractetur simpliciter, sed quod retractetur ita, ut non se extendat ad omnia mortalia, quod necesse est ad confessionem validam: ad quam tamen non est necesse, ut dolor, vel propositum, se extendat ad omnia venialia.

313. Addit Ariaga *tom. 8. de penit. disp. 38. n. 25.* si peccata venialia omnia forent æqualia, tunc commissio iterum aliquo simili, retractari dolorem; idque etiam fieri, si quis committat de novo aliquid gravius, quam fuerint omnia, de quibus confiteri vult: quod verum videtur, quando omnia venialia sub eadem ratione desectantur; tunc enim non videtur, quomodo adhuc possit manere dolor, & propositum, circa peccata præterita similia, vel inferioris malitiae. Aliud foret, si quis sub diversis rationibus ea desectaretur; tunc enim dolor, vel propositum de uno, utique non retractaretur, retractato alio dolore, vel proposito specie diverso: & hinc aliqui suadent ut hoc fiat: cavendum tamen est, ne inde ex multiplicatione doloris, atque propositi, oriatur scrupulus.

Fortè tamen ex principiis Cardinalis Lugo *de penit. disp. 14. n. 133.* traditis, aliquis diceret, revocari quidem eo in casu dolorem quoad unum veniale, non verò quoad frequentiam; eoquod penitens desectetur magis frequentiam peccatorum, quam unum peccatum solum. Verum neque hoc dici posset, si quis penitens non afferret plura peccata ejusdem speciei: sed & alias difficultates habet hæc responsio,

K 3

quas

quas vide apud ipsum auctorem *loc. cit.* ipse autem Cardinalis *n. 146.* supponit, semper afferri in confessione peccata venialia inaequalia. Optimum erit, si quilibet curet, post elicium convenientem dolorem, atque propositum, modeste, ac pie se gerere, donec rite confessus sit: vel in confessione addere peccatum aliquod inter venialia gravius, cuius dolor non facile retractari possit: quamvis illud peccatum aliàs jam expositum fuerit.

314. Ob. 6. Siquis brevi post confessionem relabatur in mortale peccatum, & praesertim, si hoc saepius accidat, dat indicium, quòd non habuerit verum propositum: ergo etiam, qui statim, & saepius, relabatur in veniale, dat tale indicium: atqui frequenter, & statim relabuntur plerique: ergo dant indicium, quòd non habeant verum propositum. subiuo: ergo vel non requiritur verum, seu firmum propositum, quod est contra conclusionem: vel tales non possunt absolvi, quod est durissimum. Resp. neg. conf. Propositum de re maximi momenti, si sit firmum, & efficax, non statim solet mutari: at verò propositum, etiam sincerum, de rebus minoris momenti, quales, saltem in apprehensione multorum, sunt peccata venialia, longè citius mutatur, ut patet experientia. Accedit, quòd propositum efficax vitandi omnia venialia non possit servari cum gratia ordinaria, & valde difficulter possint vitari plura collectivè sumpta: quare relapsus in venialia non est eodem modo signum concepti inefficacis propositi.

315. Addunt Layman *l. 5. tract. 6. c. 4. n. 19.* & Tamburinus *de method. expedit. confess. l. 1. c. 3. s. 5.* non debere nos eodem modo vitare occasiones proximas peccandi venialiter, sicut debemus vitare occasiones proximas peccandi mortaliter: cum illae sint infinitae, & omnibus ferè actionibus miscantur: deberetque, ut ait Tamburinus, quis extra mundum exire, si eas omnes vellet vitare. At quoad hoc docet contrariam sententiam La Croix *l. 6. p. 2. n. 914.* vult enim teneri nos, saltem sub reatu venialis peccati, vitare occasiones proximas peccatorum venialium. Puto tamen, hic faciendum esse discrimen, inter occasiones proximas peccatorum venialium indeterminatè sumptorum, & inter occasiones proximas peccati venialis determinatè sumpti: & illas puto, vitandas non esse.

Ratio est: quia, ut jam diximus *n. 254.* hae occasiones vix physicè possunt vitari, & moraliter omnino nequeunt vitari: cum talis occasio, aut periculum sit quodvis officium, praesertim publicum, vel quavis ferè actio longius durans: quae sanè moraliter vitari non possunt: unde non est universaliter verum, quod La Croix *loc. cit.* docet, nempe eum, qui tale periculum, vel talem occasionem vult, velle etiam ipsum peccatum veniale: nam, quando periculum, vel occasio, etiam gravis peccati, vitari non potest, non censetur idem esse, velle

periculum, & velle peccatum: quare multò minus idem erit in periculo inevitabili venialis tantum peccati. At verò, si periculum vitari potest, uti saltem saepe vitari potest periculum peccati venialis determinatè sumpti, tunc coispe debet vitari, & censetur idem esse, velle periculum, ac velle peccatum.

Addit insuper idem Tamburinus, *loc. modo cit.* quòd relapsus in peccata venialia, non sit signum defectus in proposito, sed potius signum frequentissimarum occasio- num, à quibus tamen non est tanta obligatio recedendi. Siquis tamen cum iisdem, numero, & specie, deliberatis venialibus, semper, aut saepius rediret, nec ullo modo se emendaret, posset periculum esse, ne propositum inefficax esset: unde suadet auctores, ut talis addat ex praerita vita aliquod mortale, vel veniale gravius, cuius consuetudinem jam non habet, de quo doleat magis, ac de aliis, vel ex speciali merito, atque adeò propositum firmum concipiat.

316. Ob. 7. Juxta nos peccata venialia non remitterentur virtute clavium, seu sacramenti: hoc non potest admitti: ergo, prob. ma. si requiritur ad confessionem venialium propositum, ea deinceps vitandi, requiritur ad eandem etiam aliquis dolor, saltem attritio de illis: sed ipsa attritio, & propositum (quae praecedere debent confessionem) jam delent venialia: ergo semper supponuntur jam delenta ante sacramentum. Resp. neg. ma. remittuntur enim peccata venialia virtute clavium, saltem, si sint conjuncta cum mortalibus: si autem sint sola, diversimodè sentiunt auctores. Suarez *tom. 4. in 3. p. disp. 11. sec. 3. n. 11.* & 12. putat, omnia venialia tolli extra sacramentum per attritionem iis oppositam: elique consentiunt plures antiqui, ab ipso citati, & ex recentioribus Dicastillo, Maltrius, & alii.

317. Ratio eorum est. 1. Non requiritur actus perfectior ad deletionem venialium extra sacramentum, quam requiratur ad deletionem mortalium: atqui ad deletionem mortalium extra sacramentum non requiritur contritio tam perfecta, ut etiam opponatur venialibus: ergo ista etiam non requiritur ad deletionem venialium: adeoque sufficit attritio venialibus opposita: si enim haec non sufficeret, requireretur contritio, etiam detestans venialia, qualis tamen non requiritur ad deletionem mortalium. 2. Contritio elicit a beo, qui tantum habet venialia, adeoque est iustus, dignificatur à gratia sanctificante, magisque Deo placet, quam contritio peccatoris, non ita dignificata: ergo, si requireretur illa ad delenda venialia, requireretur ad ista delenda actus multò praestantior, quam requiratur ad delenda mortalia. 3. Tridentinum *sess. 14. c. 5.* docet, peccata venialia multis aliis, hoc est, à sacramento poenitentiae distinctis, remediis expiari posse: si autem extra sacramentum sola perfecta contritio sufficeret, non

non essent multa alia remedia expiandi ea peccata.

Juxta hanc sententiam dist. ma. Non remitterentur formaliter virtute clavium, aut sacramenti, peccata venialia sola in iusto. conc. ma. non remitterentur radicaliter, virtualiter, aut æquivalenter. neg. ma. & dist. sic min. neg. conf. Remittuntur scilicet in hoc casu peccata venialia in sacramento poenitentiae, sicut remittuntur in eodem sacramento peccata mortalia, post elicitam contritionem perfectam in confessione exposita (de qua vide infra *an. 306.*) hoc tamen discrimine, quòd mortalia necessarii debuerint exponi, non item venialia: remittitur praeterea virtute clavium etiam aliqua pars poenae temporalis.

318. Contra Vasquez, Rhodes, ac alii, docent, nullum veniale remitti extra sacramentum per solam attritionem. 1. quia, ut ajunt, non habetur fundamentum in Scripturis, aut Patribus, hanc vim tribuendi alteri actui, quam contritioni. 2. ut ajunt, sequeretur, quòd sufficeret ad delenda venialia quivis actus virtutis, qui virtualiter contineret odium efficax peccati venialis: quòd, licet priores auctores concedant, nimium tamen videtur Vasquez; cum actus virtutum sufficienter compensentur per collationem gratiae sanctificantis, & novi juris ad gloriam. 3. sequeretur etiam, quòd Deus, vel non instituerit hoc sacramentum ad deletionem venialium, saltemolorum, vel quòd praeparaverit medicinam, quae semper supponeret morbum ablatum, quod utrumque videtur non admittendum: & iuxta hanc sententiam neg. ma. & ad prob. neg. min.

319. Medii inter hos incedunt Lugo *de poenit. disp. 9. sec. 2. n. 29.* Arriaga *tom. 3. de poenit. disp. 14. sec. 4. n. 15.* Conink, & alii, asserentes, remitti quidem per attritionem extra sacramentum aliqua venialia, sed non omnia: quo posito, neg. ma. ad prob. dist. min. attritio, & propositum delent omnia peccata venialia. neg. min. delent aliqua. conc. min. neg. conf. quae autem, & quot peccata venialia deleantur, pendet ex benignitate Dei, acceptantis attritionem, pro his, vel illis, tot, aut pluribus peccatis, quam mensuram ignoramus: item pendet etiam ex intensione, vel perfectione actus. Haec opinio videtur valde probabilis; primò enim sic salvatur, venialia deleri multis modis, ut docet Tridentinum *sess. 14. c. 5.* scilicet attritione, contritione, actu charitatis, oratione Dominica (ut supponit saepe S. Augustinus) sumptione SS. Eucharistiae (quae, ut docet Tridentinum *sess. 13. c. 2.* liberat nos à culpis quotidianis, & à mortalibus praeservat) item usu aliorum sacramentorum vivorum. Secundò habetur haec ratio, peccata venialia, etiam sola in iustis, remitti virtute clavium.

320. Ad id autem, quod objiciunt auctores primae sententiae, nempe sic requisitum iri perfectiorem actum, ad delenda venialia, quam mortalia, Resp. tantum ne-

cessarium esse perfectiorem actum ad delenda omnia venialia, non autem ad delenda tantum aliqua: & hoc non esse absurdum; cum enim deletio mortalium sit magis necessaria, potuit misericordia Dei ad eam minus exigere. Accedit, quòd de mortalibus semper adhuc requiratur confessio, non autem de venialibus, quod onus non est contemnendum. Tandem contritio non delet mortalia, nisi tanquam meritum de congruo: in his autem, quae Deus facit ex congruo, non licet argumentari à majori ad minus; nam etiam minus est beneficium gratiae efficacis, quam remissio peccati: & tamen remissionem peccati Deus infallibiliter promittit contrito, eamque ei actu confert: gratiam autem efficacem, nec promittit, nec semper confert.

321. Ob. 8. Ad confessionem venialium non requiritur dolor: ergo neque requiritur propositum, conf. non videtur posse negari. ant. prob. sacramentum baptismi potest tollere omnia venialia sine dolore; modò non addit actualis affectus ad illa: ergo etiam potest eadem tollere sacramentum poenitentiae sine dolore. prob. ant. si baptismus non tollit dicto modo venialia, tunc adulti complures, qui statim post baptismum moriuntur, subire debent purgatorium: atqui hoc est contra communem sententiam fidelium: ergo. Resp. neg. ant. ad prob. si antecedens est verum, tunc debuit Deus specialem vim tribuisse baptismi praeparationem, idque colligi debet ex hoc ipso fidelium sensu, de quo tamen, an talis sit, meritò dubitatur; nam hic sensus videtur potius dari ex suppositione, quòd adulti semper accedant ad baptismum cum dolore, qui praerequiratur: & sanè aliquis semper est necessarius, saltem necessitate praercepti: cum ignorent adulti, an non sint rei, peccati etiam mortalis; nam valde difficile est, adolecere sine baptismi, simul & sine gravi peccato.

Dein casus hic non daretur, nisi in aegrotis ad mortem, qui aliunde debent elicere actus, non tantum doloris, sed virtutum Theologicarum, quibus possunt ex culpae veniales deleri. Quòd autem aliquis statim post baptismum moriatur, qui tantum habeat venialia, nec ullum dolorem prius elicerit, nec etiam actus virtutum Theologicarum, est sanè rarissimum, & vix non moraliter impossibile. Sed & in hoc casu non est certum, quòd vi baptismi deleantur ea peccata: & multum laborat Dicastillo *tr. 8. de poenit. disp. 2. dub. 20. n. 466.* ut modum inveniat, quo deleantur hae culpae.

322. Prius, seu *n. 461.* hic auctor cum pluribus dixerat, talem animam in ipso primo instanti status separationis, elicere actum contritionis, vel charitatis, qui, licet non sit meritorius, tamen sit removens reatum culpae venialis. At, licet omittetur, quòd hoc fortè dici posset de culpis venialibus, post baptismum commissis, ob quas anima deberet purgatorium subire,

in quo talem actum posset elicere: tamen id dici non posset de culpis venialibus, ante baptismum commissis; cum propter istas (ut adversarii, qui hæc obijciunt, volunt) non debeat anima purgatorium adire: adeoque non esset locus tali dolori; neque enim in celo (quo volunt talem animam statim ferri) locus est dolori contritionis: neque actui charitatis delenti culpam; aliàs, pro priori signo rationis ad culpam deletam, talis anima jam Deum videret, essetque beata (hoc enim est, esse in celo) & primum pro signo posteriori talem actum eliceret, quod est inconueniens.

Dicere autem, talem hominem baptizatum, vel martyrem (nam est eadem ratio) per aliquod instans suspendi ab ingressu cæli, ut interea eum actum eliciat, Dicastillo non censet tutum; cum videatur sequi, alios etiam iustos, ab omni veniali mundatos, debere per aliquod instans detineri in iudicio, antequam admittantur in gloriam, quos tamen sine mora Deum videre est doctrina Catholica. Quare tandem dicit hic auctor n. 467. pertinere ad providentiam Dei, ut hunc casum non permitat: sicut solet dici, ad eandem spectare, ut non permitat, hominem mori cum peccato originali, & solo veniali. In forma respondeo ad eam probationem. om. ant. neg. conf. nam hoc speciale privilegium baptismi (si tamen datur) non debet sine ratione, imò contra nostras rationes, extendi ad poenitentiam.

323. Ob. 9. contra id, quod dictum est n. 300. nempe graviter peccatum eum, qui sine dolore accederet ad confessionem venialium. Qui non implet poenitentiam levem, impositam pro peccatis venialibus, non peccat graviter: & tamen facit sacramentum ex parte infructuosum: ergo etiam non peccat graviter, qui accedit ad confessionem venialium sine dolore; quia sacramentum tantum frustratur in re levi. Confir. 1. Pati iacturam absolutionis à venialibus, est tantum aliquid leve: ergo non potest esse grave, ea confiteri sine dolore. Confir. 2. Si recipitur SS. Eucharistia sine actuali devotione, non recipitur ejus fructus: & tamen ita accedens non peccat graviter: ergo, si etiam non recipiatur fructus confessionis, ab accedente ad eam sine dolore, vel proposito, non est res gravis.

Resp. Antecedens hoc negat Tannerus tom. 4. disp. 6. de poenit. q. 3. n. 14. attamen id admittunt Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 38. sec. 7. n. 5. Layman l. 5. tr. 6. c. 15. n. 7. Lugo de poenit. disp. 25. sec. 5. n. 74. & hoc teste communiter Theologi. in forma om. ant. neg. conf. Non implens poenitentiam non reddit sacramentum invalidum, imò nec simpliciter, sed tantum secundum quid infructuosum: non autem tenemur, sacramentum reddere semper fructuosissimum. At verò accedens ad confessionem, sine dolore, vel proposito, non tantum sacramentum frustraretur in re le-

vi: sed redderet illud invalidum, vel simpliciter infructuosum, quæ non est res levis, ut omnes censent.

324. Ad 1. confir. retorquetur argumentum. Etiam pati iacturam absolutionis à mortalibus per unam diem, eodem modo est res levis: ergo etiam licet sine dolore, & proposito, confiteri hodie peccata mortalia; modò quis simul proponat, eadem peccata cras cum dolore, ac proposito verè sufficienti, confiteri. in forma om. ant. neg. conf. Etiam si non gravis esset illa iactura, esset tamen grave, reddere sacramentum irritum, seu invalidum, & simpliciter istud frustrari suo effectu.

Ad 2. confir. ut aliqui ajunt, hæc est sententia Cajetani, de quo tamen dubium est: sed quidquid de hoc sit, rejicitur hæc opinio communiter à Suarez, Vasquez, Lugone, & aliis; nam sequeretur, quòd actualiter distractus sub communionem poneret obicem gratiæ, & hoc ipso peccaret graviter: cum tamen tam gravem obligationem fideles non agnoscant, nec doceantur: certè S. Thomas 3. p. q. 79. a. 8. in corp. tantum docet, impediri fructum ex parte, scilicet accipi quidem habitualem charitatem, & gratiam: sed non percipi actualem refectionem spiritualis dulcedinis, quæ etiam est effectus, seu fructus SS. Eucharistiæ. in forma neg. 1. p. ant.

325. Ob. 10. Qui ob metum gravissimum, e. g. mortis, contrahit matrimonium, absque interno consensu, reddit sacramentum matrimonii irritum, nec tamen peccat graviter: ergo neque peccat graviter ille, qui reddit irritum sacramentum poenitentiae. Resp. cur ergo non liceret sine dolore confiteri mortalia? Resp. 2. neg. ant. Qui ita contrahit matrimonium, non reddit irritum sacramentum, sed jam prius irritatum supponit; ipse enim talis metus, directè ad contrahendum matrimonium incensus, irritat jam matrimonium, etsi consensus verus, & sincerus poneretur; unde taliter contrahens tantum non ponit eum consensus, qui, etiam si poneretur, non esset materia, aut forma, sufficiens ad hoc sacramentum.

Insuper Cardenas in crisi in proposito ab Innoc. XI. damnat. dissert. 20. c. 7. defendit, quòd taliter contrahens matrimonium, non simulat administrationem sacramenti, quæ simulatio nec urgenti metu excusari potest à peccato, ex propositione 29. ab Innocentio XI. damnata: *Urgens metus gravis est causa iusta sacramentorum administrationem simulandi*; ut enim docet hic auctor, dissert. cit. a. n. 82. talis non simulat administrationem sacramenti, sed tantum simulat contractum humanum matrimonij; nam is tantum simulat administrationem sacramenti, qui ponit materiam, & formam legitimam sacramenti, sine intentione sciendi sacramentum: qualem materiam, & formam non ponit contrahens ex metu gravi; cum consensus ex tali metu sit materia irritata, & illegitima.

Aliud

Aliud foret, si quis poneret consensum legitimum ita, ut expressè dicat, se velle matrimonium: attamen non haberet intentionem sciendi sacramentum matrimonij; tunc enim esset simulatio sacramenti: de quo vide ipsum Cardenam cit. dissert. n. 78.

Cæterum etiam hoc notandum est, quòd non rectè fiat paritas à matrimonio ad alia sacramenta; nam, cum matrimonium constituatur ex contractu, per se profano, eliquè Christus sua elevatione noluerit addere onus speciale, voluit etiam (supposito, quòd in casu dicti metus liceat, extrinsecè tantum sine intrinsecè intentione in istum contractum consentire) voluit, inquam, Christus Dominus etiam dare licentiam ita consentiendi in tantum, in quantum ita licet consentire in aliis contractibus: non autem voluit, idem permittere in omnibus aliis actionibus sacramentalibus aliorum sacramentorum: & præsertim non voluit, idem permittere in actionibus sacramentalibus sacramenti poenitentiae, quæ non sunt ita profanæ, sicut ex natura sua, & præcendendo ab elevatione, est contractus matrimonij.

QUÆSTIO V. De Effectibus Poenitentiae.

ARTICULUS I.

An omnia Peccata possint deleri per Poenitentiam.

326. Duplici in sensu potest quæstio hæc agitari. 1. An quis semper possit agere veram poenitentiam. 2. An ista possit obtinere veniam omnium peccatorum, quantumvis enormium, & multiplicatorum. De primo hic agere supercedemus; quia spectat potius ad tractatum de providentia Dei, ubi quaeritur, an Deus velit, omnes homines salvos fieri, adeoque det omnibus gratias sufficientes, quæ de re egimus in tract. de Deo n. 615. Hic tantum dico, communiter affirmari, quòd detur gratia sufficiens omnibus, sincerè volentibus poenitentiam agere.

Circa secundum erraverunt maxime Novatiani, auctoribus Novato Episcopo Africano, & Novatiano presbytero Romano, de quibus Baronius ad ann. Chri. 254. a. n. 104. Negabant hi, semel lapsos esse in Ecclesiam recipiendos, & volebant relinquendos esse Deo: unde non negabant, peccata absolute posse remitti: sed tantum negabant, ea posse remitti potestate clavium, à Christo Ecclesiae concessa: cumque ex Stoicorum secta non facerent discrimen, inter peccata, sed omnia aequalia dicerent,

R.P. Ant. Mayr Theol. Tom. II.

neminem lapsum recipiebant; hinc, ut habet ead. ann. n. 106. Baronius, se *Catharos*, hoc est, puros, dicebant. Tertullianus etiam, ut habet Baronius ead. anno n. 105. volebat, adulteros ab Ecclesia recipi. Quare istorum error potius est circa effectum sacramenti, quam circa effectum virtutis poenitentiae. At verò aliter, & melius Catholici omnes credunt de virtute, & sacramento poenitentiae, cum quibus.

327. Dico 1. Vera, & supernaturalis poenitentia, siue sit actus contritionis, siue sit receptio sacramenti, deler in hac providentia omnia peccata, quantumvis gravia, ac multiplicata. Prob. 1. Deus universaliter, & indefinitè, promittit omnibus viatoribus, rite poenitentibus, remissionem peccatorum: ergo etiam largitur eam, adeoque vera poenitentia omnia peccata deler, prob. ant. *Ezechiel. 18. v. 21. dicitur: Si autem impius egerit poenitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea: & fecerit iudicium, & iustitiam, vitam vivet, & non morietur: omnium iniquitatum ejus, quæ operatus est, non recordabor. & Jerem. 18. v. 8. Si poenitentiam egerit gens illa à malo suo, quòd locutus sum adversus eam, agam & ego poenitentiam super malo, quòd cogitavi, ut facerem ei. Item Jsa. 1. v. 18. Si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbentur. & Zacharia 1. v. 3. Convertimini ad me, ait Dominus exercituum, & convertar ad vos. Adde exemplum Manassis 2. Paralipom. c. 33. v. 12. qui gravissimum scelus veniam poenitentia impetravit.*

328. In novo etiam testamento Christus *Matth. 18. v. 22. dixit Petro, ut remittat peccata, non tantum septies, sed septuagies septies*, hoc est, toties, quoties redierit verè poenitens; ita enim eum locum omnes Patres explicant, præsertim S. Hieronymus, in hunc locum ajens: *Septuagies septies, id est, quadringentis nonaginta vicibus, ut toties peccanti fratri dimitteret in die, quoties ille peccare non possit. & S. Chryostomus homil. 62. (alia editio ponit 61.) in Matth. sub initium ait: Quæ quidem oratione nullum omnino numerum posuit, sed indefinitè, continet, ac semper significavit. Insuper ead. homil. idem S. Pater docet, quòd Deus, ut induceret homines ad remittendas sibi factas injurias, adducat exemplum suæ misericordiae, quæ infinitis graviora, contra se facta peccata, dimittit: ex quo aperte inferitur, Deum verè poenitentibus omnia peccata dimittere.*

Confir. 1. Christus *Matth. 18. dedit, vel saltem promissit Ecclesiae, universalem potestatem ligandi, & solvendi*: ergo dedit, vel promissit universalem potestatem remittendi peccata. Confir. 2. Inveniuntur in novo testamento remissa gravissima peccata, tum vi contritionis, tum vi confessionis: sit fornicatio illa gravissima (de qua 1. Corinth.